

บทเรียนที่

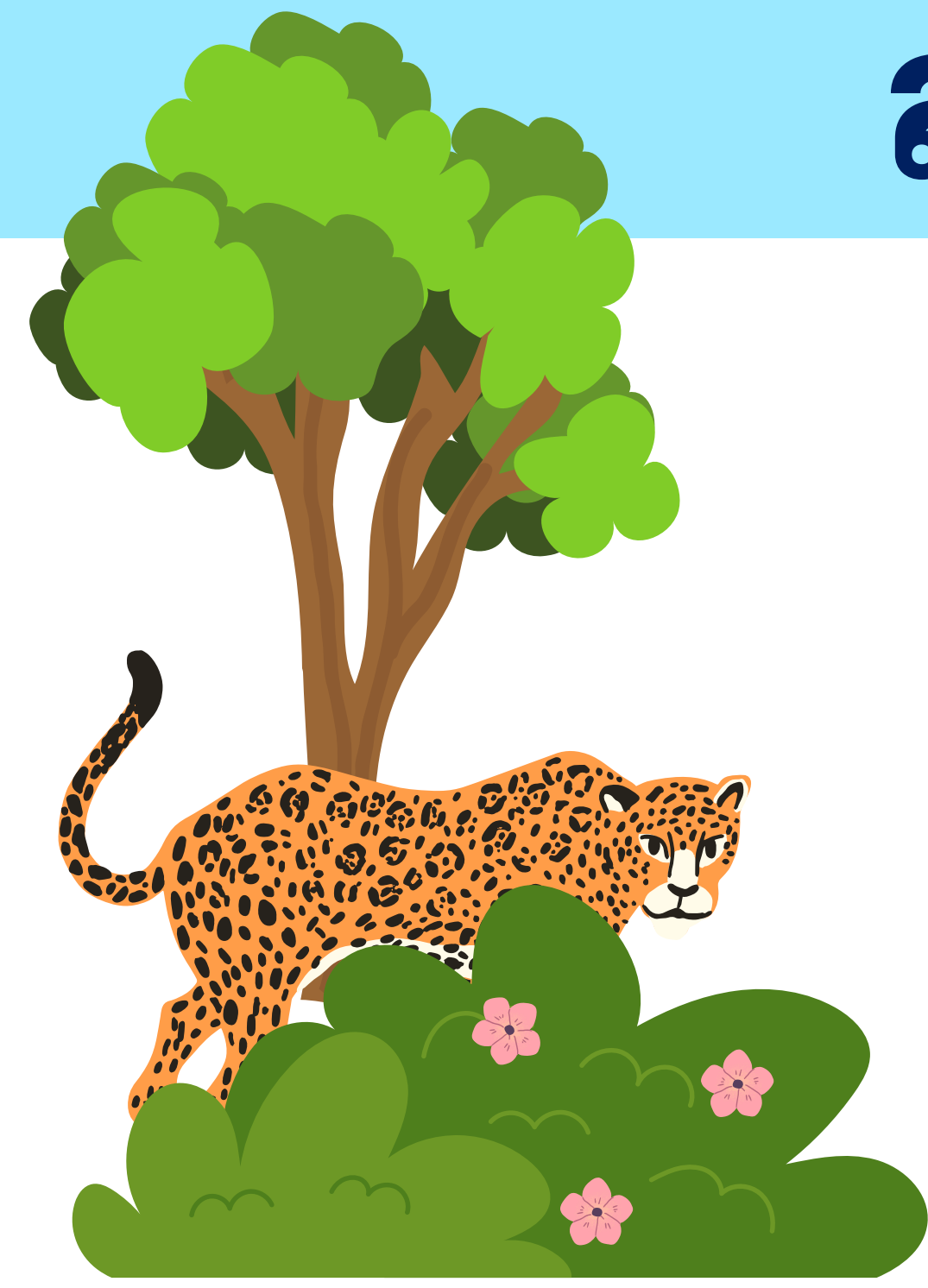
5

ระเบียบแถว 2

สาระการเรียนรู้

-
1. | การฝึกบุคคลทำถืออาวุธ
 2. | การใช้ไม้ง่ามป้องกันตัว
 3. | การฝึกกระเบียบแถวเป็นหมู่
 4. | การศึกษาระเบียบแถวของกอง
 5. | การสวนสนาม

1

การฝึกบุคคลท่าถืออาวุธ

ท่าตรง-พัก

ท่าตรง และท่าพักในเวลาถือไม้ง่าม เหมือนกับท่ามือเปล่าโดยไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบ อาวุธ คือ ลูกเสืออยู่ในท่าตรงถือไม้ง่ามด้วยมือขวา สันไม้ง่ามอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวา ไม้ง่ามอยู่ในระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้ง่ามชิดขวา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้ว จับไม้ง่ามเฉียงลงไปเบื้องล่าง นิ้วเรียงชิดกัน ปลายไม้ง่ามอยู่ในร่องไหล่ขวา ลำไม้ง่ามตั้งตรง แนบลำตัว

ท่าตรงเมื่อถืออาวุธ

ท่าพักตามระเบียบ

ท้าวันทยา-เรียบอาวูธ

ท้าวันทยา เป็นท่าแสดงความเคารพ ใช้คำบอก **“วันทยา-วูธ”** ให้ลูกเสือทำจังหวะเดียวโดย ยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้า ให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำรวบนิ้วหัวแม่มือกับ นิ้วก้อยจดกัน คางเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนางเหยียดตรงและชิดกัน ให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะะไ้ม้งาม ในร่องไหล่ขวา

เมื่อเลิกทำความเคารพใช้คำบอก **“เรียบ-อาวูธ”** ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ท่าแบกอ้าว-เรียบอ้าว

ท่าแบกอ้าว

ใช้คำบอกวา “แบก-อ้าว” ไหลูกเลื้อทำเปน 2 จังหวะ

ท่าเรียบอ้าว

ใช้คำบอก “เรียบ-อ้าว” ไหลูกเลื้อทำเปน 3 จังหวะ

ท่าถอดหมวก-สวมหมวก

ท่าถอดหมวก

ใช้คำบอก “*ถอดหมวก*” ทำเป็นจังหวะเดียว

ท่าสวมหมวก

ใช้คำบอก “*สวมหมวก*” ให้ลูกเสือใช้มือขวานำหมวกในมือซ้ายมาสวม โดยใช้มือซ้ายช่วยดวย

ท่าหันและการเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้ง่าม

ท่าหันในเวลาถือไม้ง่าม ใช้คำบอกและปฏิบัติเหมือนท่าอยู่กับที่มือเปล่า ถ้าหันใน
ขณะที่ไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธเพื่อให้การหันสะดวก ขณะหันต้องยกไม้ง่ามในมือขวาให้
พ่นพื่นเล็กน้อย เมื่อหันเสร็จแล้วลดมือขวาลงให้ไม้ง่ามจดพื้น การเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้
ง่ามเหมือนกับการเคลื่อนที่มือเปล่าทั้งในการใช้คำ บอกและปฏิบัติ ตามปกติเมื่อจะให้
เคลื่อนที่ผู้ควบคุมแถวต้องบอกให้แบกอาวุธเสียก่อน แล้วจึงสั่งให้เดินแบกอาวุธอยู่ใน
แถวควบคุม เมื่อจะทำความเคารพผู้ควบคุมแถวบอก **“แลขวา (ซ้าย)-ท่า”** ให้ลูกเสือ
หันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ แขนกว้างตามปกติและรักษาท่าแบกอาวุธไว้คงเดิม เมื่อพ่น
ผู้รับการเคารพแล้วหันหน้าแลตรง

ท่าหมอบ-ลุก

ท่าหมอบในขณะถือไม้ง่าม ใช้คำบอก “**หมอบ**”

เมื่อบอกว่า “**ลุก**” ให้ลุกเลื้อยทำกลับกัน

2

การใช้ไม้ง่ามป้องกันตัว

วัตถุประสงค์ในการฝึก

- เพื่อให้ลูกเลือกรู้จักวิธีใช้อาวุธป้องกันตัวเมื่อมีเหตุจำเป็น
- เพื่อให้เกิดความชำนาญและความมั่นใจในการใช้ไม้ง่ามในการป้องกันตัว

การใช้ไม้งามในทาท่าง ๆ

ท่าทาง

1

แทงไกล

ใช้แทงเมื่อที่หมายอยู่ห่างจาก ผู้แทงประมาณ 3 ก้าว คำบอกให้ใช้คำว่า **แทงไกล-แทง**

2

แทงใกล้

ใช้แทงเมื่อที่หมายอยู่ห่างจากผู้แทงประมาณ 2 ก้าว ใช้คำบอกวา **แทงใกล้-แทง**

3

แทงเสีย

ใช้แทงในระยะประชิด คือ ตั้งแต่ระยะต่ำกว่า 1 ก้าว ที่หมายแทงมักใช้ที่ใต้คางหรือที่ลำคอ คำบอกให้ใช้วา **แทงเสีย-แทง**

เตรียมแท่ง

แท่งไกล

แทงเสย

เตรียมแทงเสย

ทำปัด

1) **ปัดขวา-ปัด** ให้เหยียดแขนซ้ายเบนไม้ง่ามไปทางขวาโดยแรง อย่าพลิกข้อมือและอย่าให้ตัวเคลื่อนที่ตามไม้ง่ามไป แล้วนำไม้ง่ามกลับไปอยู่ในท่าเตรียมแท่ง

2) **ปัดซ้าย-ปัด** ทำเหมือนปัดขวา แต่เบนไม้ง่ามไปทางซ้าย การปัดนี้จะปัดสูงต่ำเพียงไรย่อมนแล้วแต่อาวุธของคู่ต่อสู้ที่แทง ฟัน หรือตีมา

3

การฝึกกระเบียบแถวเป็นหมู่

การฝึกแถวชิด

1) แถวตอนเรียงหนึ่ง รองนายหมู่ลูกเสือเป็นหลัก อยู่หน้านายหมู่ลูกเสือ 6 ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เข้าแถวซ้อน กันไปข้างหลังในแนวลึก ยืนตรงคอคนหน้าระยะต่อ 1 ก้าว

2) แถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว รองนายหมู่ลูกเสือ เป็นหลักอยู่หน้านายหมู่ลูกเสือ 6 ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เข้า ประจำที่ทางซ้ายของหลัก เรียงตามลำดับตำแหน่งจาก ขวามา ซ้ายระยะเคียง 1 ก้าว

● การเข้าแถวและการจัดแถว

- เมื่อจะให้เขาแถวตอนเรียงหนึ่ง นายหมู่ลูกเสือใช้คำบอกวา “*ตอนเรียงหนึ่ง มาหาข้าพเจ้า*”
- เมื่อจะให้เขาแถวหน้ากระดาน ซึ่งมีเฉพาะหน้ากระดานแถวเดียว อยู่กับที่ ใช้คำบอกวา “*แถวหน้ากระดาน มาหาข้าพเจ้า*”
- ถ้าจะให้หมู่จัดแถวหน้ากระดานปดระยะใช้คำบอกวา “*แถวหน้ากระดานปดระยะ มาหาข้าพเจ้า*”

● การเคลื่อนที่และการเปลี่ยนรูปแถว

แต่ละหมู่ย่อมเคลื่อนที่เป็นแถวตอนเรียงหนึ่ง การเคลื่อนที่ด้วยแถวหน้ากระดานนั้น ใช้เป็นบางโอกาสและเป็นการชั่วคราว สำหรับแถวหน้ากระดานปดระยะใช้ในคราวที่มีการเดินสวนสนาม การเปลี่ยนรูปแถวของหมู่นั้น โดยปกติใช้วิธีเรียกแถวใหม่ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็ว เช่น หมู่อยู่ในแถวหน้ากระดานประสงค์จะให้ปดแถวตอนเรียงหนึ่ง อยู่กับที่ นายหมู่ลูกเสือเรียก “*ตอนเรียงหนึ่ง มาหาข้าพเจ้า*” ลูกเสือก็เข้าแถวใหม่ดังกล่าวมาแล้ว เมื่อจะเคลื่อนที่ให้สั่ง “*ตอนเรียงหนึ่ง ตามข้าพเจ้า*” นายหมู่ลูกเสือเคลื่อนที่นำแถวลูกเสือ ซึ่งจัดแถวใหม่ออกเคลื่อนที่ตามไปทันที

● การเปลี่ยนทิศหน้าแถว

2) ชี้ทิศทางให้แล้วใช้คำบอก หน้า (กิ่งขวา-กิ่งซ้าย) ที่หมาย

นายหมู่ลูกเสือต้องการจะให้เปลี่ยนหน้าแถวขณะเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด แทนที่จะสั่งเลี้ยวขวา (ซ้าย) อย่างที่กล่าวมาแล้ว จะกำหนดที่หมายโดยชี้ทิศทาง แล้วบอกตำแหน่งที่หมายก็ได้ เช่น เมื่อชี้แล้วบอกว่า “**หน้า-ที่หมาย ต้นโพธิ์**” คนหลักเลี้ยวไปตามทิศทางที่นายหมู่ลูกเสือชี้ แล้วลูกเสืออื่น ๆ ก็เคลื่อนตามไปยังที่หมายข้างหน้า

ถ้าต้องการให้ลูกเสือเปลี่ยนทิศทางโดยรวดเร็วก็เติมคำว่า “**วิ่ง**” ต่อท้ายคำบอก เช่น “**กิ่งขวาที่หมายเนิน ดิน-วิ่ง**” ลูกเสือเคลื่อนที่ให้หน้าแถวตรงที่หมายกิ่งขวาโดยเร็วแล้วเดินต่อไป

● การเปลี่ยนทิศหน้าแถว

1) บอกเลี้ยวขวา (ซ้าย) หรือเลี้ยวขวา (ซ้าย) กลับหลัง

ถ้าอยู่กับที่เมื่อได้ยินคำบอก “**เลี้ยวขวา (ซ้าย) - หน้าเดิน (วิ่ง)**” ให้ลูกเลื้อยออกเดิน (วิ่ง) เลี้ยวไปปีกที่เป็นหลักในการเลี้ยว (เลี้ยวขวา ได้แก่ ปีกขวา, เลี้ยวซ้าย ได้แก่ ปีกซ้าย) ซอยเท้า ปีกตรงกันข้ามเดิน (วิ่ง) เต็มก้าว ลูกเลื้อยอื่น ๆ เดิน (วิ่ง) ก้าวสั้นลงตามระยะใกล้ชิดกับคนหลัก ขณะเลี้ยวรักษาระยะเคียงให้ถูกต้อง โดยถือแนวหน้าแถวของคนหลักเป็นสำคัญ เมื่อเลี้ยวไปทางขวา (ซ้าย) เป็นมุม 90 องศาแล้ว ลูกเลื้อยแนวหน้าเดินตรงออกไป

ในเวลาเคลื่อนที่บอก “**เลี้ยวขวา (ซ้าย) ทำปีกขวา (ซ้าย)**” เป็นหลักในการเลี้ยวเหมือนในเวลาอยู่กับที่และเมื่อดับหน้าเลี้ยวไปทางขวา (ซ้าย) เป็นมุม 90 องศาแล้ว ลูกเลื้อยแนวหน้าเดิน (วิ่ง) ตรงออกไป

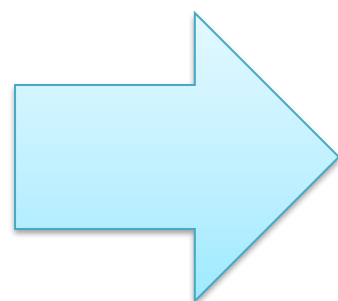
เลี้ยวขวา (ซ้าย) กลับหลัง ถ้าแถวอยู่กับที่ให้บอกแถวเคลื่อนที่เสียก่อน โดยบอก “**หน้า-เดิน (วิ่ง)**” แล้วจึงสั่ง เลี้ยวขวา (ซ้าย) กลับหลัง ลูกเลื้อยปฏิบัติตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อหน้าแถวเลี้ยวไปสู่ทิศตรงข้ามแล้ว ลูกเลื้อยเดิน (วิ่ง) ต่อไปเอง

4

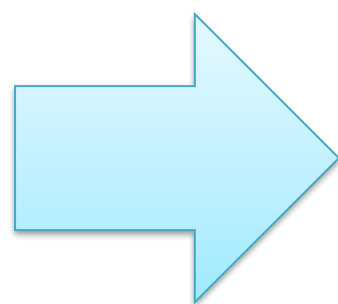
การศึกษาระเบียบแถวของกอง

การฝึกแถวชิด

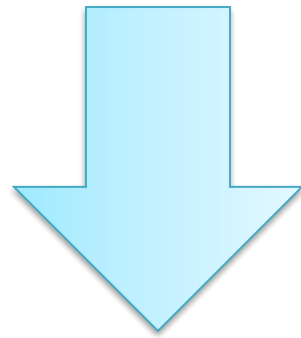
แถวตอนเรียงสามของกอง

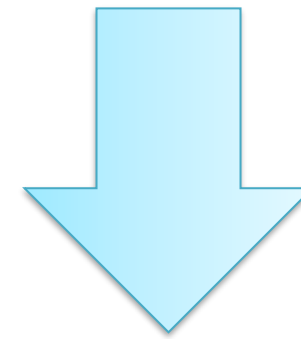
แถวตอนเรียงสอง

แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

ขบวนเดินทาง

ตามปกติกองใช้แถวตอนเรียงสาม หรือเรียงสอง เมื่อเดินตามสบายให้รองผู้กำกับลูกเสืออยู่ขวาแนวหลังของกอง และออกจากที่ประจำเป็นครั้งคราว เพื่อตรวจตราลูกเสือ เมื่อกองเดินเข้าระเบียบ รองผู้กำกับลูกเสือก็เข้าประจำหน้าที่ของตน

การเข้าแถวและการจัดแถว

กองเข้าแถวเป็นแถวตอนหรือแถวหน้ากระดาน ทั้งการจัดแถวและการเลิกแถวอย่างเดียวกัน เมื่อกองจัดแถวเป็นแถวหน้ากระดาน 3 แถว หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 ตั้งแถวตามที่กล่าวไว้ และนายหมู่ลูกเสือเข้าประจำปีกขวา หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 เข้าแถวข้างหลังหมู่ที่ 1 เป็นแถวที่ 2 และหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 เป็นแถวที่ 3 ตามลำดับ นายหมู่ลูกเสือตรวจตราการจัดแถวเมื่อจำเป็นด้วยเสียงค่อย ๆ จัดแถวเสร็จแล้วรองผู้กำกับลูกเสือบอก “**นิ่ง**”

การรวมและการขยายอาวุธ

ในแถวหน้ากระดาน ลูกเลืกรวมอาวุธเมื่ออยู่ในรูปแถวหน้ากระดาน โดยแต่ละหมู่รวมอาวุธไว้ข้างหน้าหมู่ของตน เมื่อมีคำสั่งว่า **“รวมอาวุธ”** ให้ลูกเลืกรคนที่ 2 และคนที่ 3 ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว แล้วสอดไม้ง่ามเข้าด้วยกัน หน้าหมู่ของตน ลูกเลืกรคนที่ 4 เอาไม้ง่ามสอด ลูกเลืกรอื่น ๆ ในหมู่พึงไม้ง่ามฝาก และนายหมู่ลูกเลืกรหรือรองนายหมู่ลูกเลืกรที่ปฏิบัติหน้าที่แทนพึงไม้ง่ามฝากเป็นคนสุดท้ายกับกระโຈມของหมู่

การปฏิบัติของกองแถว

การปฏิบัติของกองแถวตอน

กองแถวตอนทำท่าหัน เคลื่อนที่และทำไม้ง่ามเช่นเดียวกับการฝึกเป็นบุคคล

การปฏิบัติของกองแถวหน้ากระดาน

กองแถวหน้ากระดานทำท่าหันและทำท่าอาวุธเป็นแถวชิดเช่นเดียวกับการฝึกเป็นบุคคล

การเปลี่ยนรูปแถวและการเปลี่ยนทิศหน้าแถว

● กองแถวตอนจัดเป็นแถวหน้ากระดาน โดยเปลี่ยนทิศหน้าแถว

- 1) กองตอนเรียงสาม อยู่กับที่จัดเป็นแถวหน้ากระดานด้วยการบอก “ซ้าย (ขวา)-หัน”
- 2) กองกำลังเดินเป็นแถวตอนเรียงสาม หยุดเป็นแถวหน้ากระดานโดยบอกให้ “ซ้าย (ขวา)-หัน”
ในเวลาเดิน ถ้าจะให้หยุดก็บอกให้หยุดเสียก่อนบอกหัน หรือจะบอกหันเสียก่อนบอกหยุดก็ได้
- 3) กองกำลังเป็นแถวตอนเรียงสาม หยุดเป็นแถวหน้ากระดาน หันหน้าไปในทิศทางเดิม โดยรองผู้กำกับลูกเสือบอกเปลี่ยนทิศให้เลี้ยวไปทางขวาก่อน แล้วจึงบอก “หยุด”

● กองแถวหน้ากระดานเปลี่ยนเป็นแถวตอนโดยเปลี่ยนทิศหน้าแถว

- 1) กองแถวหน้ากระดาน 3 แถว จัดเป็นแถวตอนเรียงสาม ทางขวา (ทางซ้าย) โดยสั่ง “ขวา (ซ้าย) -หัน”
- 2) จัดแถวตอนเรียงสาม ไปข้างหน้า โดยบอกให้หันไปทางขวา ให้ออกเดิน แล้วเปลี่ยนทิศเลี้ยวไปทางซ้าย

ขบวนเดินทาง

สำหรับการฝึกประจำวันหรือในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลลูกเสือ ใช้สัญญาณประเภทอื่น
ไม่สะดวกก็ใช้สัญญาณนกหวีดแทนคือ

- 1) หวีดยาว 1 ครั้ง (___) ถ้าเคลื่อนที่ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่เตือน เตรียมตัวหรือคอยฟังคำสั่ง
- 2) หวีดยาว 2 ครั้ง (___) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป
- 3) หวีดสั้น 1 ครั้ง, หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (_ _) เกิดเหตุ
- 4) หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไป (_ _ _ _ , _ _ _) เรียกนายหมู่ มารับคำสั่ง
- 5) หวีดสั้นติดกันหลาย ๆ ครั้ง (_ _ _ _ _) ประชุม, รวม

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ใช้สัญญาณ (1) ก่อนทุกครั้ง

5

การสวนสนาม

ขั้นตอนพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามลูกเสือ

●● การจัดเตรียมสถานที่ ในการประกอบพิธีทบทวนกลาวคำปฏิญาณและสวนสนาม

ธงที่ 1 ธงเตรียมทำเคารพอยู่ห่างจากผู้รับการเคารพไปทางซ้ายมือของผู้รับการเคารพ 20 กว

ธงที่ 2 ธงเริ่มทำความเคารพอยู่ห่างจากผู้รับการเคารพไปทางซ้ายมือของผู้รับการเคารพ 10 กว

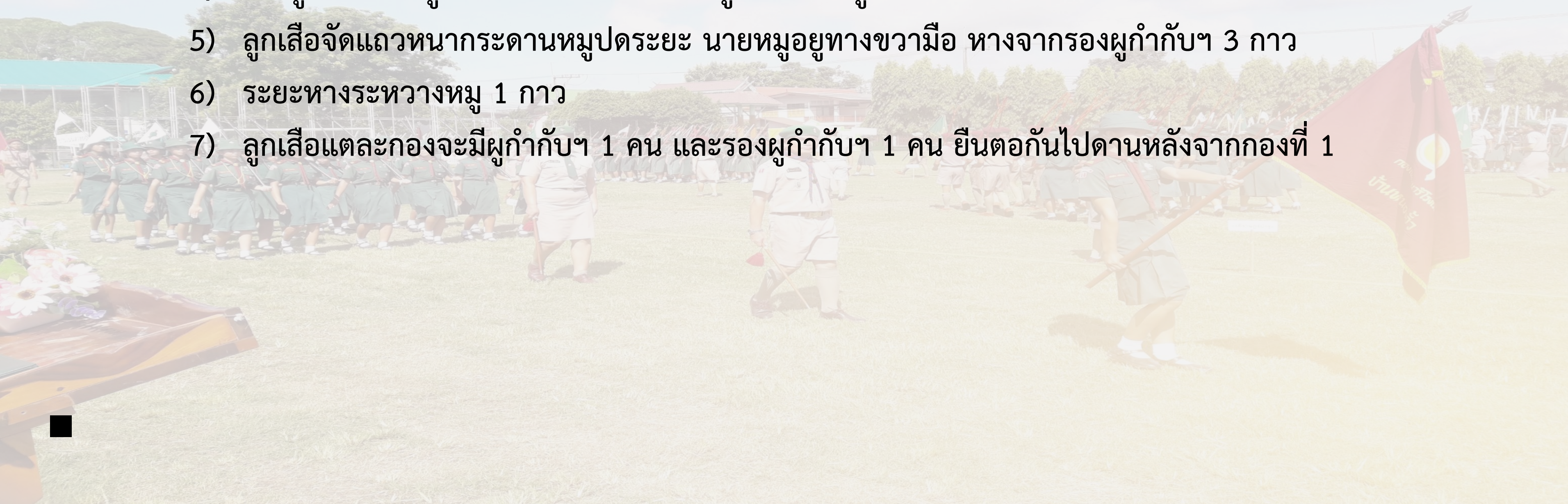
ธงที่ 3 ธงเลิกทำความเคารพอยู่ถัดจากผู้รับการเคารพไปทางขวามือของผู้รับการเคารพ 10 กว

แท่นรับความเคารพและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อยู่ตรงหน้าแถวลูกเสือ

ทั้งหมด

● การเตรียมแถวและรูปขบวนเพื่อทำพิธีสวนสนาม

- 1) ลูกเสือที่ทำหน้าที่ถือป้ายชื่อกองลูกเสือยืนอยู่ด้านหน้าสุด
- 2) ลูกเสือที่ทำหน้าที่ถือธงประจำกองลูกเสือยืนห่างจากผู้ถือป้ายกองลูกเสือ 5 ก้าว
- 3) ผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน ยืนห่างจากผู้ถือธงประจำกองลูกเสือ 5 ก้าว
- 4) รองผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน ยืนห่างจากผู้กำกับกองลูกเสือ 5 ก้าว
- 5) ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดานหมู่ปกระยะ นายหมู่อยู่ทางขวามือ ห่างจากรองผู้กำกับฯ 3 ก้าว
- 6) ระยะห่างระหว่างหมู่ 1 ก้าว
- 7) ลูกเสือแต่ละกองจะมีผู้กำกับฯ 1 คน และรองผู้กำกับฯ 1 คน ยืนตอกันไปด้านหลังจากกองที่ 1

● การเริ่มพิธีสวนสนามและกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือ

- 1) กองลูกเสือตั้งแถวตามที่กำหนดไว้ ยืนอยู่ในท่าตามระเบียบพัก
- 2) ประธานมาถึงบริเวณพิธี ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง “ลูกเสือทั้งหมดตรง” “เคารพประธานในพิธี (ตรงหน้า, ทางขวา, ทางซ้าย-ระว่าง)” “วันทยาอัฐ”
- 3) ตัวแทนลูกเสือกล่าวรายงานกิจการลูกเสือในรอบปี
- 4) ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง “ลูกเสือวิสามัญ กล่าวคำปฏิญาณ ตามขापเจ้า” ทุกคนแสดงรหัสและกล่าวคำปฏิญาณตาม
- 5) เมื่อกล่าวจบแล้ว ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง “ลูกเสือ ทั้งหมดตรง” “เตรียมสวนสนาม”
- 6) เมื่อผู้กำกับกองลูกเสือเดินผ่านธงที่ 1 ไหอยู่ในท่าบาอาวุธ ผ่านธงที่ 2 ไหทำความเคารพ ผ่านธงที่ 3 ไหเลิกทำความเคารพ
- 7) เมื่อรองผู้กำกับกองลูกเสือผ่านธงที่ 1 ไหสั่ง “ระว่าง” และอยู่ในท่าบาอาวุธ เมื่อผ่านธงที่ 2 ไหสั่ง “แลขวาทำ” ตัวรองผู้กำกับก็ทำความเคารพ เมื่อผ่านธงที่ 3 ก็ไหเลิกทำความเคารพ
- 8) กองลูกเสือเมื่อรองผู้กำกับสั่ง “แบกออาวุธ” ก็แบกออาวุธและหนาเดิน
- 9) เมื่อลูกเสือทุกกองเดินผ่านประธานครบแล้วก็เดินกลับประจำที่เดิมรอส่งประธาน
- 10) ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง “ลูกเสือทั้งหมด-ตรง” “เคารพประธาน-ตรงหน้าระว่าง” “วันทยาอัฐ”
- 11) เมื่อวงดุริยางคบรรเลงจบ ประธานกลับ ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง “เรียบ-อาวุธ” “เลิกแถว”